

Protokół

z posiedzenia Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej

w dniu 13 grudnia 2017 r.

PROPONOWANY PORZĄDEK POSIEDZENIA:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.
2. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Komisji w dniu 11.10.2017 r.
3. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Komisji w dniu 29.11.2017 r.
4. Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji.
5. Sprawy różne.

Ad. 1.

Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, otworzył posiedzenie Komisji, przywitał zebranych i omówił porządek posiedzenia, a następnie poddał go pod głosowanie (ZA – 7, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 2, 3.

Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Komisji w dniu 11.10.2017 r. i w dniu 29.11.2017 r.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, zapytał, czy Członkowie Komisji wnoszą uwagi do treści protokołów. Wobec braku uwag poddał protokoły pod głosowanie.

Protokół z posiedzenia Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 11.10.2017 r.

(ZA – 7, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0);

Protokół z posiedzenia Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 29.11.2017 r.

(ZA – 7, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 4.

Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Kancelarii Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, poprosił przedstawiciela firmy ATMOTERM S.A. o wprowadzenie.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, powiedziała, że w drodze przetargu nieograniczonego unijnego podpisano umowę z konsorcjum firm: ATMOTERM S.A., Główny Instytut Górnictwa i Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze. Koszt całego zadania to 773 tysiące złotych. Program ochrony powietrza jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, więc zostały wydatkowane środki wojewody śląskiego w wysokości 70 tysięcy złotych; 208 tysięcy złotych to dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do tego programu. Za kwotę prawie 500 tysięcy złotych zrealizowana została druga część zadania, dzięki której Program mógł zostać stworzony: metodyka, inwentaryzacja w terenie, baza emisyjna (dostosowana do projektu zintegrowanego LIFE, z którego pochodzi te 500 tysięcy złotych). Modelowanie i inwentaryzacja, która została przygotowana w ramach zadania, została wykorzystana nie tylko do przygotowania Programu ochrony powietrza, ale także do przygotowania międzynarodowego modelowania dotyczącego terenu województwa śląskiego, małopolskiego, Czech i Słowacji.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, przedstawił prezentację dotyczącą Programu ochrony powietrza.

Wydruk prezentacji stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Marta Salwierak, zapytała o koszty złej jakości powietrza, jakie komponenty są brane pod uwagę (usługi medyczne)?

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, powiedział, że brane są pod uwagę wskaźniki z Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska: absencja w pracy, koszty leczenia szpitalnego, usługi lekarskiej, oraz koszty społeczne. Dla miasta Częstochowa są to koszty 166 milionów złotych rocznie, a koszty naprawy tej sytuacji 40-48 milionów złotych całościowo.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Pasternak, zapytał o dwie negatywne uwagi do Programu.

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Kancelarii Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, powiedział, że są to gminy Milówka i Rydułtowy, uwagi dotyczyły kontroli spalania paliw, braku narzędzi do prowadzenia takiej kontroli.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Pasternak, zwrócił uwagę, że brakuje wykazu miejscowości z największym zanieczyszczeniem, i jakie ono jest (i co do poziomu i co do okresu).

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, powiedział, że w Programie ochrony powietrza są zawarte wyniki pomiarów na poszczególnych stacjach, lepiej jest to pokazane w Rocznej ocenie jakości powietrza, którą prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, zwróciła uwagę, że ten Program ochrony powietrza został przygotowany zgodnie z przepisami na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza na 2015 rok. Dane za 2016 rok są dostępne na stronie WIOŚ.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Wita, zapytał o warianty wprowadzenia ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji – co to oznacza w praktyce?

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, powiedziała, że warianty zostały zamówione w ramach umowy i jest to swego rodzaju „uzasadnienie” do uchwały antysmogowej, to pokazuje, co osiągniemy po realizacji uchwały antysmogowej. Przyjęliśmy pięć różnych wariantów, np. co by się wydarzyło, gdyby wycofać z terenu województwa śląskiego wszystkie muły i flotokoncentraty. Zostały przeprowadzone modelowania. Z Prawa ochrony środowiska nie wynika, że warianty mają być częścią Programu ochrony powietrza. W ramach opiniowania w gminach i w trakcie konsultacji społecznych okazało się, że dołączenie tych wariantów do Programu ochrony powietrza powodowałoby dezinformację, dlatego zostały one wyłączone i przyjęte jako dokument dodatkowy przez Zarząd Województwa. Zostanie to opublikowane na stronie internetowej województwa.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, dodał, że była to praca badawcza, np. zaproponowano, aby zbadać wyeliminowanie stosowania paliw złej jakości – i jak wtedy w roku prognozy wyglądałoby powietrze na terenie województwa. Wariant drugi: zastosowanie w całym województwie jednolitej klasy kotłów – piątej, niskoemisyjnej klasy spalania węgla. Wariant trzeci: zwiększenie wykorzystania sieci

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Kancelarii Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

ciepłowniczej i gazu ziemnego do celów grzewczych. Wariant czwarty: eliminacja paliw stałych w aglomeracjach i strefach miejskich. Wariant piąty: jednolita klasa czwarta – też lepsze kotły, ale niespełniające normy ECODESIGN.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, powiedziała, że na etapie opiniowania uchwały antysmogowej z gminami były głosy, np. z subregionu zachodniego, żeby w pierwszej kolejności wprowadzić klasę trzecią i czwartą. Wariant pokazuje, że klasa czwarta byłaby niewystarczająca.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Tadeusz Gruszka, wskazał na brak teoretycznych wariantów, tak żeby uciec od tego, co jest w uchwale. Uchwała mówi, jakie to są ograniczenia, ale są jeszcze oprócz tego jakieś inne warianty.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, powiedziała, że warianty to pokazanie „co by było, gdyby”, nie są częścią Programu ochrony powietrza. Wstęp dokumentu wyjaśnia, o co chodzi.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Tadeusz Gruszka, zapytał o analizę: jest aglomeracja górnośląska, rybnicko-jastrzębska. Czy analiza obejmuje tylko miasta Bielsko-Biała i Częstochowa? Jest pojęcie „subregiony”, dlaczego w dokumencie ich nie ma?

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, powiedział, że wynika to z podziału zastosowanego w wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, który podzielił Polskę na strefy ochrony powietrza w zakresie oceny jakości powietrza na potrzeby programów ochrony powietrza. Jest do tego rozporządzenie Ministra Środowiska.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Tadeusz Gruszka, zwrócił uwagę, że Bielsko-Biała i Częstochowa nie mają analizy ozonu.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, wyjaśniła, że analiza jest, ale nie ma tam przekroczeń.

Zastępca Przewodniczącego Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, przypomniał, że apelował na etapie tworzenia uchwały antysmogowej o kompatybilność Programu i uchwały. Zapytał także o zapis o przekroczeniu stężenia pyłu zawieszonego „w 43 gminach – blisko 4% powierzchni województwa”.

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Kancelarii Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, wyjaśnił, że 4% dotyczy wydzielonego obszaru przekroczeń.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Wita, zapytał o zapis „przeniesienie uciążliwego natężenia ruchu pojazdów na odcinki alternatywne”, w jaki sposób ma się to skutecznie odbyć?

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, wyjaśniła, że najwyższy trzeci poziom dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy jest alarm smogowy (powyżej 300 mg/m³ pyłu zawieszonego). Jest to sytuacja na tyle wyjątkowa, że w takim momencie zarządcy dróg powinni mieć przygotowane plany szczegółowe działania w takich sytuacjach (kilkanaście dni w roku). Są to tak wysokie stężenia, że ludzie nie powinni wychodzić z domu, wtedy jest też zakaz palenia w kominkach, są dni z darmową komunikacją i najbardziej restrykcyjne działania.

Jest to więcej niż rekomendacja, bo Program ochrony powietrza jest aktem prawa miejscowego, choć mała liczba gmin wzięła udział w opiniowaniu. Wynik opiniowania jest pozytywny, ale 118 gmin nie odpowiedziało, co zgodnie z prawem oznacza opinię pozytywną.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Wita, potwierdził, że część gmin z taką świadomością nie odpowiada – że w ten sposób dają opinię pozytywną.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, wyraził przypuszczenie, że gminy, które nie zabrały głosu, będą najbardziej krytykować.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, dodała, że nie wprowadzono zapisów niezgodnych z prawem, np. nakazu wprowadzenia stref ograniczonego ruchu, zakazu wjazdu, bo nie ma takich kompetencji. Wskazane działania zarządcy dróg, głównie powiaty, mogą wprowadzić. Informacje o przekroczeniu Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego przekazuje do powiatowych. W tym Planie w stosunku do poprzedniego doszczegółowiono przekazywanie informacji z poziomu powiatu do gmin. Był to słaby punkt, informacje pozostawały w Powiatowych Centrach Zarządzania Kryzysowego i nic się z nimi nie działo.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Pasternak, zapytał, jakie po przekazaniu informacji zostaną podjęte kroki. Nie ma narzędzi do egzekucji tego

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Kancelarii Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

prawa w sytuacji, kiedy np. zarządca żadnych kroków nie podejmie, mimo że te informacje otrzyma.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, wyjaśniła, że instytucją kontrolującą jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i z Prawa ochrony środowiska wynika, że kontroluje on i nakłada kary na jednostki samorządu terytorialnego (kary mogą sięgać nawet 500 tysięcy złotych). WIOŚ faktycznie kontroluje, była spora liczba skontrolowanych gmin i kary za brak realizacji Programu ochrony powietrza faktycznie są nakładane.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A., pan /...../, dodał, że w województwie małopolskim około 40 gmin otrzymało kary w wysokości od 10 do 30 tysięcy złotych. WIOŚ ma kolejne wytyczne do kontroli i w przyszłym roku planowany jest kolejny etap kontroli, we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Tadeusz Gruszka, zapytał, czy uwagi 15 gmin są zawarte w tym dokumencie, i czy zostały one przyjęte.

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, odpowiedziała, że jest rozdział temu poświęcony (podsumowania, konsultacje – są już opublikowane w BIP szczegółowe uwagi, w postaci tabeli). Niektóre uwagi zostały uwzględnione.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Grzegorz Gaża, powiedział, że gmina Goczałkowice realizowała program wymiany kotłów na klasę trzecią i czwartą. Obecnie nie ma planów wymiany na klasę piątą, ale gmina, choć chciałaby podjąć działania w zakresie montażu filtrów, wskazuje, że nie ma wsparcia finansowego województwa – czy tak rzeczywiście jest?

Kierownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Wydziale Ochrony Środowiska, pani Blanka Romanowska, wyjaśniła, że dostępne elektrofiltry do kotłów to na razie konstrukcja opracowana przez Politechnikę Śląską. Obniżają one poziom pyłu PM10 i nie można stwierdzić, o ile obniżają poziom innych substancji. Oprócz tego, zastosowanie tych elektrofiltrów nie obniży poziomu tego pyłu do wymagań emisyjnych dla kotłów klasy piątej. Zatem jako urządzenia alternatywnego do wymiany kotłów tych elektrofiltrów nie promujemy ani w uchwale antysmogowej, ani w Programie ochrony powietrza. Rozwiązaniem dla kotłów klasy trzeciej i czwartej jest 10-letni, najdłuższy

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Kancelarii Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

okres przejściowy wymiany. Wtedy większość tych kotłów będzie na granicy swojej użyteczności.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Grzegorz Gaża, powiedział, że gminy twierdzą, że wyniki są korzystniejsze niż kotły klasy piątej, i zapowiedział, że sprawdzi te informacje.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, wobec braku dalszych pytań poddał pod głosowanie omawiany projekt uchwały (ZA – 7, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 1).

Ad. 5.

Sprawy różne.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, przedstawił korespondencję, która wpłynęła do wiadomości członków Komisji, poprosił o składanie propozycji do Planu pracy Komisji na 2018 rok i wskutek wyczerpania porządku obrad zakończył posiedzenie Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Bronisław Karasek

Przewodniczący
Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej

Protokół sporządziła
Ewa Blondzik